

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

16 oktober 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de voortdurende initiatieven van de Franse Gemeenschap of het Waals Gewest in Vlaanderen

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over een schrijven van de minister aan de militairen van het 92ste bataljon van de afdeling Logistiek in Sijsele naar aanleiding van de herstructurering van de Krijgsmacht

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de naleving door de Vlaamse regering van de deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking

Met redenen omklede motie

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 16 oktober 2001

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De interpellatie wordt gehouden om 15.25 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de voortdurende initiatieven van de Franse Gemeenschap of het Waals Gewest in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de voortdurende initiatieven van de Franse Gemeenschap of het Waals Gewest in Vlaanderen.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, vorig jaar heb ik al eens een vraag gesteld over de feestelijkheden die de Franse Gemeenschap had ingericht in de Vlaamse Rand ter gelegenheid van het Fête de la Communauté française.

Minister Sauwens las destijds uw antwoord voor. U stelde dat iedereen recht heeft op de culturele ontplooiing van zijn of haar keuze, ongeacht het taalgebied waarin hij of zij zich bevindt. Wat het beleid van de Franse Gemeenschap betreft, verklaarde u dat de extraterritoriale gevolgen van de maatregelen van een bepaalde gemeenschap het cultuurbeleid van de andere gemeenschap niet mogen dwarsbomen. U voegde daaraan toe dat als het eigenlijke doel van de maatregelen in kwestie de bescherming van de in de Rand gevestigde minderheid was, de bevoegdheidsverdelende regels werden geschonden. Daarmee volgde u de redenering van het Arbitraghof.

Vreemd genoeg meende u dat er niets verkeerd was aan het geval dat ik u toen voorlegde. Ik herinner mij nog levendig dat minister Sauwens veelbe-

tekenend opmerkte : 'Dit zijn uiteraard de woorden van de minister-president.' De bewuste activiteiten hebben wel degelijk een ongeoorloofd doel, zo is inmiddels duidelijk geworden, en wel een dat nog veel verder gaat dan de bescherming van de in de Rand gevestigde minderheid – een woordgebruik dat mij overigens misplaatst lijkt in dit verband.

Mijnheer de minister-president, we weten allemaal dat de Franstaligen streven naar de aanhechting van de faciliteitengemeenten bij het Brussels Gewest. Wij hebben nooit geloofd in de belofte van de heer Hasquin, die aan het begin van deze legislatuur verklaarde dat het gedaan zou zijn met de bemoeienissen van de Franstaligen in de Vlaamse Rand. Vandaag weten we dat de initiatieven van vorig jaar geen vergissing waren. Er werden namelijk opnieuw festiviteiten op touw gezet in de Vlaamse Rand, ditmaal in Kraainem en in Wezembeek-Oppem, gesubsidieerd door de Franse Gemeenschap en voor het feest van diezelfde Franse Gemeenschap.

In Voeren steunt of organiseert de Waalse regering regelmatig activiteiten die een schending betekenen van het territorialiteitsbeginsel. Ik denk bijvoorbeeld aan de recente Waalse open-boerderijdagen. In de brochure naar aanleiding hiervan wordt Voeren voorgesteld als een Waalse gemeente. Er werd met de steun van het Waals Gewest een kinderboerderij aangekocht en ingericht in Voeren. Ten slotte is de Franstalige bibliotheek ingedeeld bij de Waalse bibliotheken op de webstek van de Franse Gemeenschap.

Enkele weken geleden waren verschillende prominente leden van de Waalse regering aanwezig op een feest van Retour à Liège. Heel Sint-Martens-Voeren heeft gehoord hoe ze luidkeels miljoenen beloofden ter ondersteuning van de Retour-à-Liège-gedachte. Dit alles toont aan dat dergelijke

Van Nieuwenhuysen

initiatieven verbonden zijn met de extraterritoriale eisen van de Franstaligen.

Mijnheer de minister-president, meent u nog steeds dat dit allemaal maar moet kunnen ? Bent u er nog steeds van overtuigd dat deze acties een louter cultureel doel dienen ? Is er nog meer nodig om u te doen toegeven dat de Franstaligen het principe van de niet-inmenging schenden ?

Indien al deze voorbeelden u hebben overtuigd, dan is de vraag natuurlijk wat u zult doen om hier paal en perk aan te stellen. Vorig jaar verwees u nog naar een voorafgaande voorwaarde voor de ondertekening van het cultureel verdrag. Inmiddels wenst u die stok niet meer achter de deur te houden. Wat is voor deze clausule in de plaats gekomen ?

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Dewael : Mijnheer de voorzitter, collega's, de situatie is eigenlijk onveranderd. Ik verwijs dan ook naar mijn antwoord van vorig jaar.

Dit antwoord is gebaseerd op het arrest van het Arbitragehof van 3 oktober 1996, waarin staat dat iedereen recht heeft op de culturele ontplooiing van zijn of haar keuze, en dat de verschillende gemeenschapswetgevers de zorg wordt toevertrouwd om dat recht te concretiseren. Wij sluiten ons aan bij deze visie. Telkens we van mening waren dat een of ander principe geweld werd aangedaan, hebben we een beroep gedaan op het Arbitragehof. De uitspraken van dit hof zijn steeds zeer consequent. Elk geval waarin mogelijk de afspraken worden geschonden voorleggen aan het Arbitragehof lijkt mij juridisch gezien de enige juiste weg.

Wat de politieke kant van de zaak betreft, herinner ik u aan het gentlemen's agreement met de heer Hasquin dat we de rechtspraak van het Arbitragehof en de Raad van State zullen respecteren. Dat lijkt me overigens niet meer dan normaal.

In enkele dossiers publiceren de Franstaligen evenwel aanpassingen aan hun begrotingen van 1998 en 1999. Onze overeenkomst dateert van februari 2000. Aan Franstalige kant wordt soms mogelijk ten onrechte verwezen naar dossiers die door een aanpassingsprocedure van vroegere begrotingen afhangen. Op die manier kunnen de Franstaligen

volhouden dat ze het gentlemen's agreement eerbiedigen, terwijl dit met een begrotingstechnische kunstgreep wordt omzeild. Ik laat dit onderzoeken.

Vanuit juridisch opzicht kunnen we dus een beroep doen op het Arbitragehof, en politiek kunnen we druk uitoefenen, al zijn de mogelijkheden op dat vlak beperkt. Een akkoord met de Franse Gemeenschap is slechts mogelijk als in de preambule wordt opgenomen dat het territorialiteitsbeginsel zal worden gerespecteerd. We zullen geen verdrag afsluiten als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan. Dit is dezelfde politiek als vroeger.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister-president, volgens mij is uw antwoord niet helemaal correct. U beweert dat het standpunt van de Vlaamse regering over een samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap onveranderd is. Tot nu toe werd echter gesteld dat de Franse Gemeenschap niet alleen het principe van de niet-inmenging moet aanvaarden, maar dat de Franstaligen dit beginsel ook effectief dienen na te leven. De voorbeelden die ik heb aangehaald, bewijzen duidelijk dat ze dat niet doen.

Mijns inziens zou u duidelijk moeten zeggen dat er in de huidige omstandigheden geen akkoord mogelijk is. Dat is de enige mogelijkheid om een politiek signaal te geven dat we de houding van de Franstaligen niet nemen. Juridisch is het niet zo vanzelfsprekend om iets te ondernemen, omdat het in de eerste plaats om het beleid van de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest gaat, en dat niet noodzakelijk sporen nalaat in de begroting. De weigering om een samenwerkingsakkoord te sluiten, is dus praktisch ons enige wapen.

Vandaag hebt u enkel gezegd dat in de preambule de belofte moet worden opgenomen dat het territorialiteitsbeginsel zal worden gerespecteerd. We weten allemaal wat de beloftes van de heer Hasquin waard zijn. Ik kondig een motie hierover aan.

Minister-president Patrick Dewael : In de replieken van de leden van een bepaalde fractie worden mensen vaak intenties toegeschreven waarvan ze nooit blijk hebben gegeven. Ik zal heel duidelijk zijn : er komt geen samenwerkingsakkoord als in de preambule daarvan niet wordt opgenomen dat het territorialiteitsprincipe zal worden gerespecteerd. Dat is nu het uitgangspunt, en dat was ook het uitgangspunt van vroegere regeringen.

Dewael

Er komt ook geen samenwerkingsakkoord als blijkt dat de rechtspraak van het Arbitragehof niet wordt nageleefd naar de letter en de geest. Ik herhaal : naar de letter en de geest. Momenteel wordt onderzocht of dit het geval is. Het spreekt voor zich dat dit daarenboven de goede relaties tussen de gemeenschappen zou hypothekeren. Van sommige zaken heb ik de indruk dat ze dateren van na het gentlemen's agreement. Dat moet natuurlijk wel hard worden gemaakt, anders heeft het geen zin om naar de rechtbank te stappen.

Als in de praktijk een subsidiëeringspolitiek wordt voortgezet die het Arbitragehof telkens opnieuw afkraakt, dan is een samenwerkingsakkoord uitgesloten. Daar ben ik formeel in.

Geef mij de tijd om de gevallen waarover ik het heb, nauwkeurig te onderzoeken. De Franstaligen stellen ze voor alsof het gaat om resultaten van een begrotingstechniek van aanpassingen aan vroegere begrotingen, maar naar mijn mening zou het wel eens kunnen dat ze van latere datum zijn. Ik zal de commissie hierover op de hoogte houden.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister-president, de gebeurtenissen van de afgelopen twee à drie maanden zeggen volgens mij genoeg.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over een schrijven van de minister aan de militairen van het 92ste bataljon van de afdeling Logistiek in Sijsele naar aanleiding van de herstructurering van de Krijgsmacht

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de naleving door de Vlaamse regering van de deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Denys tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over een schrijven van de minister aan de militairen van het 92ste bataljon van de afdeling Logistiek in Sijsele naar aanleiding van de herstructurering van de Krijgsmacht, en van mevrouw Van Hecke tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de naleving door de Vlaamse regering van de deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, als politicus discussiëren over deontologie is een moeilijke zaak. Aan de ene kant zijn er de minimalisten, aan de andere kant de maximalisten.

De minimalisten staan huiverachtig tegenover elke vorm van regelgeving of afspraak. De plichtenleer behoort volgens hen tot de persoonlijke ingesteldheid van de politiek verantwoordelijke. Ze staan dus een persoonlijke politieke zelfdiscipline voor. De maximalisten pleiten voor een streng gereglementeerd kader. In de vorige legislatuur hebben we noch voor het ene, noch voor het andere uiterste gekozen. Jarenlange politieke gewoontes hadden een sterke invloed op de beoordeling van deze

Denys

zelfdiscipline. We vonden niet dat er een heksenjacht moest komen, en waren tegen strenge regels, externe controle en strenge boetes. Bij de opstelling van de deontologische code hebben we gekozen voor een middenweg. De code is beperkt tot algemene deontologische richtlijnen, en de controle berust bij het Vlaams Parlement zelf.

Dat deze aanpak nog niet zo slecht is, bewijzen de uitspraken van de minister-president, die stelde dat hij en de Vlaamse regering de geest van deze code volledig bijtreden en eerbiedigen. Hij voegde eraan toe dat de regering de code evenwel niet letterlijk kan toepassen, gezien haar bijzondere band met haar administratie.

Het is zoals gezegd de taak van het Vlaams Parlement zelf om toe te zien op de eerbiediging van de deontologische code, en dat is de reden voor deze interpellatie.

De interpretatie van de minister-president was niet alleen een beleefdheidsantwoord, maar bovendien zijn oprechte overtuiging. Hij bewijst dit met een belangrijke passage uit zijn boek dat gisteren verscheen. Ik citeer: 'Vele burgers klagen altijd wel over de corrupte politici, maar vele burgers bleven al die tijd hun stem uitbrengen op politici die hen het leven gemakkelijk maakten, hen verwenden en ondersteunden. De democratie werd een winkel waarin de politicus een dienst leverde en betaald werd met een stem.'

Ik kan dit niet even mooi formuleren, maar het geeft perfect de geest weer van degenen die aan de deontologische code hebben meegewerkt. Ik nuanceer het ietwat en stel het minder scherp. Niet het feit dat een politicus een dienst aan de burger verleent is verkeerd, wel het feit dat politici laten uitschijnen dat zonder hun tussenkomt de dienst niet zou plaatsgrijpen. Dat is de basis voor een klimaat van cliëntelisme en favoritisme dat in een doorgedreven stadium tot corruptie kan leiden. Dit was de ingesteldheid van de 'founding fathers' van de deontologische code. Een aantal onder hen is hier aanwezig, zoals ikzelf, mevrouw Van Hecke en de heer De Roo. De bedoeling van hoorzittingen in het parlement was het lobbyen voor een dossier door een belangengroep zo open en bloot mogelijk te maken. Het lobbyen op zich veroordeel ik niet, wel als dit voor gevolg heeft dat de persoon die lobbyt een invloed op de eindbeslissing heeft. Als de beslissing over een dossier afhankelijk wordt van de lengte van de arm van een persoon en niet meer van de objectieve argumentatie, dan glijden

we af naar ongezond cliëntelisme, favoritisme en uiteindelijk naar corruptie.

Dit is de reden waarom ik u vandaag in het Vlaams Parlement ter verantwoording roep. Met de brief die u samen met minister Vande Lanotte aan de kazerne te Sijsele hebt geschreven, hebt u de indruk gewekt dat de lange arm van twee personen voor het behoud van de kazerne van Sijsele, in het kader van het moderniseringsplan van de krijgsmacht, van doorslaggevende betekenis is geweest. Vooral deze passage uit uw brief is veelbetekenend: 'Dat het ons gelukt is om uw kazerne open te houden, is ongetwijfeld ook te danken aan onze goede samenwerking met de verantwoordelijke van het gemeenschappelijk vakbondsfront in het algemeen en het ACOD in het bijzonder.'

Het gaat niet om een klein, onschuldig dossier. Het gaat ook niet om het verdedigen van een beleid. Ik begrijp dat een minister zich soms geroepen voelt om zich tot de bevolking of een deel ervan te wenden om over een genomen beslissing uitleg te verschaffen. Dat een minister bij het nemen van een beslissing zijn eigen verdienste in het daglicht wil stellen, begrijp ik eveneens. Daarom heb ik de minister in verband met het toeristendossier van Westende vorige week niet aangeklaagd. Het ging over zijn beleid, niet over een deontologisch probleem.

In dit geval gaat het niet om een daad van beleid, maar over het uitvoeren van een moderniseringsplan van de krijgsmacht. Het is een belangrijk federaal dossier. Tegen 2015 moet het aandeel van de gevechtseenheden tot 60 percent van de 36.000 inzetbare militairen worden verhoogd. Daarvoor moeten de logistieke eenheden gemiddeld met 30 percent worden ingekrompen. Dit brengt met zich mee dat tegen 2015 zo'n 8.000 banen worden geschrapt en 20 legerkwartieren worden gesloten. Het is dus geen klein dossier, maar een zeer belangrijk dossier.

Ik ben niet deskundig op dit vlak en wens me niet uit te spreken over de keuzes die minister Flahaut heeft gemaakt. Als dergelijke moeilijke keuzes niet met een doorgedreven zin voor ministeriële verantwoordelijkheid werden genomen, is een grote fout gemaakt. Ik begrijp de reactie van burgemeester Willockx, die in zijn regio wel met sluitingen wordt geconfronteerd en zich zeer negatief heeft uitgesproken over de houding die u hebt aangenomen. Ik ben een groot voorstander van de opendebatcultuur. Als de communicatie over moeilijk genomen beslissingen door het provincialistische garenspringen van enkele regeringsverant-

Denys

woordelijken wordt gehypothekeerd, dan verliest de regering elke geloofwaardigheid. Dan ontstaat de indruk dat politiek cliëntelisme de bovenhand haalt op het nemen van objectieve beleidskeuzes. Dit is het tegenovergestelde van goed bestuur.

Met deze interpellatie wil ik inschatten of de betrokken minister wel beseft welke weg we opgaan als ieder regeringslid hetzelfde zou doen. In een persmededeling heeft de minister alleen verantwoording gezocht voor de discussie over de klacht die de militairen naar de commissie voor de bescherming van de privacy hebben gestuurd. Hij zegt dat hij zal onderzoeken waar de adreslijsten van de militairen vandaan komen. Daar gaat het niet om. Daarover moet de desbetreffende commissie een oordeel vellen. Het is wel mijn taak na te gaan hoe een regeringslid zijn optreden deontologisch inschat. Ik zeg u sereen, maar duidelijk : als hij over zijn handelwijze in deze brief geen graten ziet, is er voor ons een politiek probleem. Ik zal goed naar zijn antwoord luisteren.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, ik stel met een zekere schroom mijn vraag aan de minister-president, omdat hij vreest voor collega's te moeten opdraven 'die hun ding hebben gedaan', aldus De Morgen van vandaag. Dit behoort nu eenmaal tot de verantwoordelijkheid van een teamleider.

Ik sluit mij aan bij de interpellatie van de heer Denys, al leg ik andere accenten. Ik begin met de juridische invulling. Ook wanneer men de code niet heeft onderschreven, kan zij een handleiding zijn. De brief aan de militairen in Sijsele zou een overtreding inhouden van artikel 5, het algemeen belang boven het privaat belang ; van artikel 19, de regeling van de niet-toegelaten tussenkomsten ; artikel 22, de regeling van de niet-toegelaten begunstigingstussenkomsten ; artikel 27, onrechtmatige voordelen vragen ; artikel 29, schijndienstbetoon ; en tot slot de artikelen 31 en 32, de bekendmaking van de dienstverlening. Op een code van 37 artikelen – procedure inbegrepen – kan het aantal overtredingen tellen.

Naar aanleiding van een bepaalde houding die minister Landuyt in een bepaalde briefwisseling aannam, kregen we in februari 2000 de kans om in deze commissie een vrij uitgebreide gedachtewisse-

ling over de deontologische code en de deontologie in het voorlichtingsbeleid te voeren. Het loont de moeite om dit document te herlezen, en het onderscheid tussen beide te ontdekken. Ik heb genoteerd wat de minister-president toen zei, al werd er geen omzendbrief gestuurd, wat de vorige regering destijds wel heeft gedaan. Wel is door de minister-president en zijn collega's toen afgesproken de geest van deze code te onderschrijven.

Ik raad de minister aan deze omzendbrief van zijn voorganger eens te lezen. Er staan boeiende dingen in over bijvoorbeeld de solidariteit tussen coalitiepartners. Het zou goed zijn deze brief in de buitenwereld bekend te maken. De code bestaat al vanaf 1999. Ondanks de vele inbreuken word ik regelmatig met de minachting van collega's en ministers – ook van het federale niveau – over deze deontologische code geconfronteerd. Minister Landuyt uit zich dikwijls non-verbaal. Ik zag op welke manier hij de tribune verliet na zijn antwoord op de vragen die werden gesteld. Dit is blijk geven van minachting voor wat door het Vlaams parlement is gerealiseerd.

Men vindt de code betuttelend, soms belachelijk. Bepaalde vragen tonen zelfs aan hoe deze wordt geridiculiseerd. Iemand vroeg mij bijvoorbeeld of hij zelfs geen bloemetje meer mocht aanvaarden van iemand als hij deze persoon had geholpen. Ik word reeds jaren met deze vorm van ridiculiseren geconfronteerd. Regelmatig wordt overtreden wat destijds werd bedoeld. De code was inderdaad maar een kleine stap. Ik denk dat we met zijn allen pogingen moeten ondernemen om tot een volwaardige code voor politici te komen. Vandaag kan niemand zeggen dat hij geen probleem heeft met het feit dat de status van politicus zeer laag wordt ingeschat en negatief wordt beoordeeld. Dikwijls schuilt in moppen wat er maatschappelijk leeft. U kent de mop van de jongen in de lagere school die zei dat zijn moeder prostituee was omdat hij niet durfde te zeggen dat ze politica was. Ook diegenen die uit dat optreden voordelen halen, zullen die volksvertegenwoordigers daarvoor niet meer waarderen. Ze zullen alleen maar besluiten dat ze gelijk hadden toen ze dachten dat alles wel te regelen valt. Dat voedt de antipolitiek meer dan wat ook. We moeten allemaal samen inspanningen leveren om ons beroep en onze opdracht – voor velen ook een roeping – naar een hoger niveau te tillen.

Ik ben verbolgen over wat er is gebeurd. Ik heb vernomen dat men de geest van de code wil naleven. Mijnheer de minister-president, een attitude kan men niet afdwingen. Zo lang men in de praktijk gewoon verder zijn ding doet, zoals u dat hebt

Van Hecke

gezegd, vraag ik me af waaruit de geest van de code precies bestaat, waarover u hebt gezegd dat u en uw ploeg die willen naleven.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij wat de heer Denys en mevrouw Van Hecke hebben gezegd. De geloofwaardigheid van minister Landuyt is zwaar aangetast. Dat soort zaken zou de Vlaamse regering niet mogen tolereren. Ik ben ervan overtuigd dat dit 20, 25 of 30 jaar geleden niet in dezelfde mate mogelijk zou zijn geweest. Ik vind het betreutswaardig dat men praktijken gedooft die de geloofwaardigheid van het politieke bedrijf niet ten goede komen.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik was nauw betrokken bij het debat over deontologie in het federale parlement. Ik weet dan ook hoe gevoelig deze zaak ligt. Ook mijn standpunt ligt tussen de minimalistische en de maximalistische visie.

Ik vind het pijnlijk dat in deze zaak nogal vlug het woord 'corruptie' is gevallen. Dat stemt zeker niet overeen met mijn manier van werken. Ik probeer mijn werk als politicus zo goed mogelijk te doen, en ik tracht zoveel mogelijk te doen.

Het is niet mogelijk om de deontologische code letterlijk toe te passen op dit geval. De beoordeling zal moeten gebeuren aan de hand van de geest van de code. Het gaat niet om een geval van dienstbetoon, maar om een waarin de invulling van mijn bevoegdheid ter discussie wordt gesteld. Ik zal niet ingaan op de concrete inhoud van dit dossier of op de opmerkingen over het gebruik van gegevensbestanden, maar enkel op uw opmerkingen over mijn al dan niet deontologisch correct optreden. Overigens heb ik nog niets vernomen van een klacht tegen mij. Ik heb er alle vertrouwen in dat alle gegevens op een correcte wijze zijn gebruikt en dat er geen sprake is van misbruik.

Ik verzeker u dat ik hier niet licht overheen ga. Ik voel mij alsof ik van verschillende kanten wordt genomen. Deontologisch handelen betekent niet alleen dat er een deontologische code moet worden opgesteld en dat die moet worden nageleefd, het houdt ook in dat die code niet lichtvaardig tegen iemand mag worden gebruikt. Zeker onder politici ligt dat heel gevoelig. Die kwestie is vandaag echter niet aan de orde. Ik ga ervan uit dat de

opmerkingen over mijn optreden weloverwogen zijn.

De hele zaak gaat over 8.000 banen. Als er ergens in Vlaanderen jobs dreigen te verdwijnen, word ik daar als minister van Werkgelegenheid haast automatisch over aangesproken. Ik ontving moties van de betrokken gemeenten. Daarbij werd aan verschillende kazernes actie gevoerd, waarbij de minister van Werkgelegenheid werd verweten dat hij niets van zich liet horen. Het is duidelijk dat het in een dergelijk geval niet zo eenvoudig is om te bepalen of het deontologisch verkeerd is om op te treden. Er zijn immers besturen die krachtig aandringen om iets te doen.

In Middelkerke deed zich recent een gelijkaardig probleem voor dat misschien duidelijker tot mijn bevoegdheid behoort. Op vraag van het Vlaams Parlement heb ik onderzocht of er een compensatie mogelijk is voor de hele regio.

Ook in de zaak die nu aan de orde is, werd mij door officiële instanties en politici gevraagd om iets te doen. Aan de andere kant hebben de vakbonden acties ondernomen aan de kazernes. De ene vakbond deed dit al wat harder dan de andere. Ook die acties waren duidelijk gericht tot de bevoegde minister van Werkgelegenheid. De actievoerders vroegen zich af waarom een minister die wel bezorgd is over de werkgelegenheid bij Opel en Ford, geen bezorgdheid uitte over hun werksituatie. Dit is de maatschappelijke context waarin ik word aangesproken.

Uiteraard beklaagt een mens zich het schrijven van bepaalde brieven, maar als ik mijn brief achteraf op een rustige manier nalees, blijkt dat ook de zin vóór de geciteerde zin over het maken van afwegingen gaat. De brief gaat helemaal niet over zuiver lobbywerk. Er wordt zelfs benadrukt dat het een verhaal met vele argumenten was en dat we uiteindelijk de goede argumenten hebben gevonden. Er bestonden bijkomende argumenten voor een groter behoud van tewerkstelling in West-Vlaanderen omwille van de heroriëntering van het leger en de kazernes, maar die vormden zeker niet de hoofdreden. Pas nadat de zaak in kannen en kruiken was, hebben we onze verdedigingsberichtgeving gedaan. Zonder context zou er immers geen brief geweest zijn. We zouden zelfs niet eens over de adressen beschikken. Ik kan u enkel de situatie schetsen.

De zaak is voor mij nogal onaangenaam. Mij werd vorige week immers denigrerend gedrag verweten, dat getuigt van weinig respect voor het parlement.

Landuyt

Wat ik nu merk op de banken getuigt eveneens van weinig aandacht voor het antwoord dat ik probeer te formuleren op de interpellaties, want u zit ondertussen ook commentaar te geven.

Ik probeer om een zo correct mogelijk antwoord te geven op de vraag van de heer Denys. Deontologie blijft een moeilijk te hanteren code, ook nadat we beschikken over de handleiding ervan.

Ik kan niet meer doen dan de context schetsen van de brief. Ik herhaal dat de tekst zelf nuances bevat en verwijst naar een debat met rationele argumenten. Het is helemaal geen schijnvertoning. Er bestaan rationele argumenten om de tewerkstelling daar te vrijwaren. Bovendien heeft Vlaanderen een grotere tewerkstelling kunnen behouden. De cruciale vraag luidt : hoe moet de minister van Tewerkstelling zich opstellen bij problemen van Werkgelegenheid ? Ik kan niet meer doen dan de context schetsen, maar met wat ik vandaag weet, zou ik een dergelijke brief niet meer schrijven, want mijn woorden worden anders geïnterpreteerd dan ze bedoeld zijn.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in tegenstelling tot wat mevrouw Van Hecke denkt, bestaat de omzendbrief van de Vlaamse regering van 24 november 1998 over de ministeriële deontologie nog steeds. Hij wordt onverkort gehandhaafd. Misschien is het nuttig om er een kopie van te maken en hem te verspreiden. Op dit punt zetten we het beleid van de vorige regering voort.

Naast de omzendbrief over de ministeriële deontologie, bestaat uiteraard ook een code van het Vlaams Parlement. De regering heeft aan het parlement laten weten dat ze achter de principes van die code staat, maar dat bepaalde punten eruit, omwille van het verschil in statuut, niet zonder meer toepasbaar zijn op de leden van de Vlaamse regering. We respecteren bijgevolg wel de geest ervan, maar de toepassing naar de letter is in bepaalde gevallen onmogelijk. Ik zeg dit enkel om duidelijk te maken dat we inzake de deontologie hetzelfde doen als de vorige regering. Men wekt soms de indruk dat we minder ver gaan dan de vorige regering. De omzendbrief van 24 november 1998 is specifiek van toepassing op de ministeriële deontologie. Ze geldt nog steeds.

Op het moment dat ik in kennis werd gesteld van een aantal reacties, heb ik aan minister Landuyt een kopie overgemaakt van de deontologische code. Ik heb hem erop gewezen dat men een aantal bepalingen van die code tegenstrijdig vindt met het gedrag dat voortspruit uit die brief en uit bepalingen ervan. Ik heb hem gezegd dat hij bij eventuele vragen of interpellaties de nodige uitleg zal moeten verschaffen aan de bevoegde commissie. Hij heeft dat vandaag gedaan. Ik neem akte van die uitleg.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik heb deze interpellatie niet lichtzinnig ingediend. Voor politici is het niet eenvoudig om over deontologie te praten. We moeten zeer omzichtig tewerk gaan. Ik steun bovendien de meerderheid. Het is dan ook niet aangenaam te moeten interpellieren. Ik vond echter dat door de brief verkeerdelijk de indruk werd gegeven dat er tegen de geest van de deontologische code werd ingegaan.

Minister Landuyt, toen ik het woord 'corruptie' in de mond nam, was dat niet tegen u persoonlijk gericht. Ik heb het in algemene termen gebruikt. Als men favoritisme en politiek cliëntelisme toelaat zonder er tegen op te treden, verglijdt men naar corruptie. Dat is de betekenis die u moet geven aan de term.

Ik heb het onderscheid gemaakt tussen uw optreden in Westende en wat u in deze zaak hebt gedaan. Indien de problematiek onder uw bevoegdheid valt, dan hebt u het recht om bepaalde beleidsverklaringen af te leggen ten opzichte van de publieke opinie. Inzake Westende had u een afspraak met het Vlaams Parlement.

In deze zaak treedt u echter niet correct op. U verwijst naar het feit dat u als minister van Tewerkstelling wordt aangesproken telkens er een probleem is van dreigende werkloosheid, zelfs indien het uw bevoegdheid niet is. Indien dat zo is en u vindt dat u moet optreden, dan moet u dat in de eerste plaats in het Vlaams Parlement doen. Indien er rond een hervorming van het leger een probleem ontstaat inzake Vlaamse tewerkstelling, moet u dat aan de orde brengen in de bevoegde commissie en moet u zich daar op een open manier over uitspreken. U hebt dat niet gedaan. U hebt zich specifiek gericht op de tewerkstelling in uw kiesgebied. De tewerkstelling in het kader van de legerhervorming is geen probleem van Brugge en omgeving, maar is er één dat te maken heeft met de diverse kazernes in heel Vlaanderen.

Denys

U bent geen provinciaal minister. U bent minister voor heel Vlaanderen. U wekt bij mij de indruk dat u provinciaal garen wou spinnen uit de uiteindelijke beslissing. U wekt bij velen de indruk dat uw politieke lange arm en die van minister Vande Lanotte ervoor heeft gezorgd dat men die keuze heeft gemaakt bij de legerhervorming.

Mijnheer de minister, ik heb er begrip voor als u nu zegt dat u dergelijke daden niet meer zult stellen en dat u te goeder trouw hebt gehandeld. Ik aanvaard deze uitleg. Toch wil ik een aantal principes in de vorm van een aanbeveling naar voren brengen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister-president, het verbaast me dat u verwijst naar de omzendbrief van 1998. Mijnheer de voorzitter, u zult zich herinneren dat na de besprekingen in februari 2000 in de commissie, het parlement een brief heeft verstuurd om de deontologische code te onderschrijven. Voor zover ik weet, heeft men daar schriftelijk niet op gereageerd. In de omzendbrief van 1998 staan de verwijzing en de beperkingen van de toepassingen van de deontologische code vervat.

Mijnheer de minister-president, tijdens de besprekingen in deze commissie in februari 2000 heeft men over de zaak zeer uitvoerig gediscussieerd. U hebt op geen enkel moment verwezen naar de toepasbaarheid van de omzendbrief op uw regering. Deze circulaire dateert van de vorige regering. Ik ben zeer verheugd dat de omzendbrief van 1998 van toepassing blijft.

Minister Landuyt, ik excuseer me dat ik heb gelachen. U zei aan tekstexegese te doen. U hebt daarnet verwezen naar een krantenartikel dat ik ook heb gelezen. De hallucinante passages die ik indertijd onmiddellijk heb aangestreept, haalt u hier aan als een bewijs van de gefundeerde wijze waarop u te werk bent gegaan. In dit artikel zegt u dat het u plezier deed dat u en uw collega eindelijk argumenten hadden gevonden om de geplande sluiting af te wenden. Aangezien ik het hallucinant vind dat u lang naar argumenten hebt moeten zoeken, heb ik daarnet zeer spontaan gereageerd.

Ik ben het in dit verband eens met de heer Denys. Het lobbyen voor het behoud van deze kazerne heeft het sluiten van andere kazernes met zich

meegebracht. Dit is een vorm van cliëntelisme en van favoritisme die we wensen te bestrijden. Het bevoordelen van bepaalde mensen gaat hier gepaard met het benadelen van andere mensen.

Wat tekstexegese betreft, hebben de minister en ik blijkbaar een andere opleiding genoten. We hebben de tekst allebei op een andere manier geïnterpreteerd. Mijns inziens gaat het hier over een overtreding van de code. Aangezien de argumenten pas nadien zijn gevonden, betreft het hier geen geargumenteerde interventie.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, ik wil me eerst verontschuldigen voor mijn laattijdige aankomst. Er zijn deze namiddag blijkbaar heel wat commissievergaderingen gepland.

Ik ken het thema dat hier wordt besproken. Gelukkig was ik nog net op tijd om het antwoord van de minister op de gestelde vragen te horen. Ik vind zijn motivatie evenwel wat te licht. In zijn argumentatie verwijst hij vooral naar de context. De heer Denys heeft daarnet terecht gesteld dat de context van het Vlaams Parlement heel Vlaanderen en niet enkel West-Vlaanderen bestrijkt.

De minister heeft daarnet ook naar moties van gemeentebesturen en naar brieven van burgemeesters uit de regio verwezen. Ik vind dit geen doorslaggevend argument. Bepaalde burgemeesters uit andere regio's hebben een heel andere visie op de gebeurtenissen verwoord. Deze uitspraken hebben de context uitgebreid.

Ik ben wel tevreden met het antwoord van de minister wanneer hij stelt dat hij, in het licht van de reactie van het Vlaams Parlement, dergelijke brieven in de toekomst niet meer zal schrijven.

De voorzitter : Ik zou hier zelf nog iets aan willen toevoegen. Ik til niet zo zwaar aan het feit dat de minister de bevoegde federale minister heeft aangesproken en heeft proberen te overtuigen. Ik til veel zwaarder aan de brief die de minister achteraf over deze interventie heeft geschreven.

Bij het opstellen van de deontologische code hebben we duidelijk afstand genomen van wat ik schijndienstbetoon zou willen noemen. Indien een minister vragen krijgt van vakbonden of van gemeentebesturen kan hij hier gerust gevolg aan geven. Ik twijfel er zelfs niet aan dat dit tot de taken van een minister behoort. De vraag is of men de resultaten van deze interventies achteraf aan de

Voorzitter

betrokkenen mag meedelen. Dit lijkt me een grote overtredding van de geest van de deontologische code dan de interventie zelf.

De minister-president heeft daarnet verwezen naar de toepassing van de omzendbrieven. Hij heeft trouwens duidelijk gesteld dat hij het eens is met de geest van de deontologische code en dat hij ze ook wil toepassen.

Aangezien ze een uitvoerend mandaat bekleden, bevinden ministers zich in een bijzondere situatie. Het lijkt me logisch dat een minister zijn eigen administratie in verband met bepaalde dossiers mag aanspreken.

Dit is de eerste interpellatie over dit onderwerp. De minister-president heeft duidelijk gezegd dat de omzendbrieven niet zijn ingetrokken en dat ze bijgevolg nog gelden. Ik vind dit een belangrijke uitspraak. We moeten toezien op de toepassing van de omzendbrieven door de Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Het steekt me enorm tegen dat een aantal federale volksvertegenwoordigers uit Vlaanderen dit principe vierkant aan hun laars lappen. Alle partijen hebben verklaard dat ze de omzendbrieven zouden toepassen. Alle partijvoorzitters hebben geschreven dat ze voor de toepassing zouden zorgen en dat ze zelfs interne maatregelen zouden treffen. Als iemand die brieven zelf wil lezen, moet hij het maar laten weten.

Indien we in de toekomst nog flagrante overtredingen waarnemen, zullen we onze parlementaire rol misschien moeten uitbreiden. Dit betekent dat we in de toekomst misschien andere personen zullen inlichten, zodat ze op hun niveau de nodige maatregelen kunnen treffen. Sommige Vlaamse federale volksvertegenwoordigers maken nog steeds reclame voor politiek dienstbetoon. Deze problematiek overstijgt evenwel het onderwerp van deze interpellatie.

Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik ben erkentelijk voor de onpartijdige wijze waarop u deze vergadering voorziet. Wat mij betreft, kan het incident hier worden afgesloten.

Mevrouw Van Hecke, wiens deskundigheid ik ten zeerste respecteer, zou eens de Handelingen van de plenaire vergadering van 16 mei 2000 moeten nale-

zen. Tijdens die vergadering heb ik enkele duidelijke uitspraken gedaan. Ik citeer : 'Ik wens u mee te delen dat de leden van de Vlaamse regering de geest van de deontologische code van het Vlaams Parlement inzake dienstverlening aan de bevolking onderschrijven. De ministers van de Vlaamse regering zullen dan ook de principes van deze codes naleven en als richtsnoer van hun dienstverlening aan de bevolking gebruiken, uiteraard rekening houdend met de beperkingen eigen aan het ministerambt.' De omzendbrief inzake ministeriële deontologie van 24 november 1998 waarnaar ik verwees, bevat eigenlijk identiek dezelfde bepalingen : 'De Vlaamse regering heeft zich aangesloten bij de principes vervat in de deontologische code van het Vlaams Parlement, die in werking is getreden op 1 januari 1998.' Wel is het zo dat de brief waarin ik dat tweemaal heb bevestigd een aantal maanden op zich heeft laten wachten. Maar laat er geen misverstand over bestaan : wat de geest ervan betreft sluiten we ons aan bij deze code, en deze omzendbrief blijft onverkort van toepassing.

Het artikel in De Morgen van vandaag waarnaar u verwijst heeft alleen te maken met het feit dat de ministers van de Vlaamse regering worden aangeduid door deze assemblee. Mijnheer de voorzitter, er is een verschil in behandeling tussen leden van de Vlaamse regering, die hun functie en bevoegdheden ontleen aan uw assemblee, en leden van de federale regering, die nog altijd worden aangeduid door het staatshoofd. Voor een regeringsleider maakt dat een verschil uit. Daarom ook heb ik de leden van mijn regering gewezen op de principes die van toepassing zijn en door ons moeten worden gerespecteerd. Uiteraard sluit ik me graag aan bij de betrokken collega, maar als er vragen en interpellaties zijn vanuit het parlement, dan moet de verantwoording in eerste instantie gebeuren door de leden van de Vlaamse regering en moet de beoordeling in eerste instantie gebeuren door het parlement.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Als men zegt dat ik ongelijk heb, dan vind ik dat ik me toch even moet verantwoorden. U hebt daar inderdaad op geantwoord, na een aanmaning. Maar de vraag blijft : u zegt dat die omzendbrief van 1998 van toepassing was, maar waarom hebt u die in de periode voor het schrijven van de brief in februari 2000 nooit vernoemd ? Het resultaat is echter hetzelfde : men schikt zich naar de geest ervan. We hebben met heel veel genoeg genoteerd dat dit onverkort het

Van Hecke

geval is geweest sinds het aantreden van deze regering.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Denys werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.24 uur.*
